

3 söndagen i advent

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 11 december 2022

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Käre himmelske Fader! Låt din Ande komma till oss idag och undervisa oss om syndernas förlåtelse, så att våra hjärtan blir omvända och kan ta emot den frälsning du berett åt oss. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 3:1–15 (3 årgången)

Under kejsar Tiberius femtonde regeringsår, när Pontius Pilatus var landshövding över Judeen, Herodes landsfurste över Galileen, hans bror Filippus över Itureen och Trakonitislandet och Lysanias över Abilene, och när Hannas och Kajfas var överstepräster, då kom Guds ord till Sazarias son Johannes i öknen. Och han gick omkring i hela trakten vid Jordan och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse, så som det står skrivet i boken med profeten Jesajas ord:

En röst ropar i öknen: Bana väg för Herren, gör stigarna raka för honom. Alla dalar skall fyllas och alla berg och höjder sänkas. Krokiga stigar skall rätas och ojämna vägar jämnas. Och alla människor skall se Guds frälsning.

Han sade nu till folkskarorna som kom ut för att döpas av honom: "Ni huggormsyngel! Vem har intalat er att försöka fly undan den kommande vredesdomen? Bär då sådan frukt som hör till omvändelsen. Och tänk inte: Vi har Abraham till fader. Jag säger er att Gud kan uppväcka barn åt Abraham av dessa stenar. Redan är yxan satt till roten på träden. Så blir varje träd som inte bär god frukt nerhugget och kastat i elden."

Folket frågade honom: "Vad skall vi då göra?" Han svarade dem: "Den som har två livklädnader skall dela med sig åt den som ingen har, och den som har mat skall göra på samma sätt." Det kom också publikaner

för att bli döpta, och de frågade honom: "Mästare, vad skall vi göra?" Han svarade dem: "Kräv inte mer än vad som är fastställt." Även soldater frågade honom: "Och vi, vad skall vi göra?" Han svarade dem: "Våldför er inte på någon och pressa inte ut pengar från någon, utan nöj er med er lön!"

Folket gick där och väntade, och alla undrade i sina hjärtan om inte Johannes kunde vara Messias.

Herrens vägröjare

I dagens text har vi hört om Herrens vägröjare, Johannes Döparen. Liksom vi nu under julfastan förbereder inför julens högtidliga ankomst så banade Johannes Döparen väg för Jesus genom att förkunna omvändelsens dop till syndernas förlåtelse.

I äldre översättningar används ofta orden "bot" eller "bättring" istället för "omvändelse". De betyder alla samma sak. Den grekiska grundtextens ord kan ordagrant översättas "sinnesändring", alltså att en människas sinne förändras från att vara Guds fiende till att vara hans tjänare. Den som omvänds vänder sig bort från synden och mot Guds barmhärtighet.

Omvändelsen består av två delar: ånger över synden, och tron på Kristus. Ånger orsakas av lagen, medan tron kommer av evangelium.

En rätt omvändelse kan bara ske där lagens ord har träffat människors hjärtan och väckt oro och fruktan. Johannes började inte med att predika evangelium, utan han började med en kraftfull lagförkunnelse. Stora folkskaror hade samlats kring honom; det var många som var nyfikna på vad han hade att säga. Men de hade inte förstått allvaret eller innebörden av det dop som Johannes erbjöd i Jordans vatten. Det hade funnits liknande judiska reningsritualer tidigare. Många var självsäkra och stolta över att vara Abrahams ättlingar. De hade ju vuxit upp med judiska traditioner och hört lagen och profeterna i hela livet – inte kunde väl Gud förskjuta sådana som dem? Visst hade de syndat, men också gjort många bra saker.

Men Johannes sade inte "Gud älskar er som ni är" eller "gör så gott ni kan så gör Gud resten", såsom

talrika predikanter i vår tid förkunnar vitt och brett. Nej, han sade: *"Ni huggormsyngel! Vem har intalat er att försöka fly undan den kommande vrededom?"* De var inte Guds barn, utan ormens, dvs djävulens. Det räckte inte att vara av Abrahams släkte till det yttre, om de inte också hade samma sinnelag som Abraham. Utan tro skulle de bli avhuggna från livets träd och kastade i elden, utlämnade till straffdomen i Gehennas brinnande lågor. Istället skulle många hedningar bli upptagna i det sanna Israel, såsom stenar som Gud uppväcker till levande varelser.

Varningen i Johannes ord gäller oss alla. *"Redan är yxan satt till roten på träden. Så blir varje träd som inte bär god frukt nerhugget och kastat i elden."* Lagens ord är hårda och obevekliga. Det räcker inte med ärligt uppsåt eller att avhålla sig från yttre verksynder. Syndens fördärv är så mycket djupare och allvarligare. Från det ögonblick vi avlas bär vi på arvsyndens från Adam, som gör att vi hatar Gud och alla hans verk. I hjärta och själ är människan förslavad med syndens bojor under djävulens makt, och kan inte annat än att tjäna honom med syndens gärningar under hela livet.

När människor verkligen lyssnar till lagens ord och blir varse om Guds rättmätiga vrede, blir frågan genast: *"Vad skall vi då göra?"* Det brister hos människan; alltså blir slutsatsen att det måste till något ytterligare från människans sida för att Gud ska acceptera henne. Så lär alla falska religioner, och det stämmer överens med förnuftet och samvetet. Däri ligger syndens stora försåtlighet: att vi inte med förnuftet kan förstå att den är så stor att alla ansträngningar är förgäves. Ingen kan med goda gärningar övervinna synden. Det enda sättet att bli frälst är att tro på Jesus Kristus. Så och endast så kan människan undkomma domen.

Johannes tal om omvändelsens frukter kan lätt missförstås. Han sade ju till folkskarorna: *"Bär då sådan frukt som hör till omvändelsen."* Och på deras fråga om vad de ska göra gav han exempel som att dela med sig av kläder och mat till de fattiga, att som publikan inte girigt tillskans sig pengar på orätt vis, och som soldat att inte med våld dryga ut lönen. Så säger ju lagen. Är det då inte gärningslära som Johannes Döparen här förkunnade?

Omvändelsens frukt måste noga skiljas från omvändelsen i sig. Vi får inte förstå "bättring" som ett förbättrat levnadssätt med fler goda gärningar. Omvändelsen leder till goda gärningar, men den kan aldrig *orsakas* av dem. Om gärningarna uteblir så är det inte heller en sann tro. Med orden *"Bär då sådan*

frukt som hör till omvändelsen" ville Johannes påvisa att tron saknades i deras hjärtan, eftersom den inte hade gett någon frukt.

Det kan nu synas av vår text som om Johannes bara förkunnade lag. Det hade inte lett till någon omvändelse, ingen andlig pånyttfödelse, om han enbart hade hänvisat till budorden, för lagen i sig omvänder ingen. Men det står att han *förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse*. Detta är precis innebörden av evangelium, och med dessa ord kan vi också vederlägga dem som vill göra johannesdopet till något annat och mindre än det dop som Jesus senare instiftade i dopbefallningen. I båda fall skänks syndernas förlåtelse; alltså är det i lika stor grad ett verksamt nådemedel utan någon skillnad i innehåll.

Till den som av lagen förkrossats är evangelium ett ljuvt ord. Det erbjuder förlåtelse för alla synder som tynger hjärtat, de som lagen anklagande pekar på. Det erbjuder en väg till frihet från syndens bojor, en väg som inte kommer med krav och villkor, utan med nåd och barmhärtighet. Genom dopets nådemedel kommer den helige Ande och omvänder den syndiga människan och gör ett Guds barn av det som tidigare endast var ett orent huggormsyngel.

Detta sker i kraft av Jesus Kristus, Guds Son som utgav sig för hela världen för att frälsa syndare, just den som Johannes pekade på med orden: *"Se Guds lamm, som tar bort världens synd."* (Joh. 1:29) Aposteln Paulus skriver: *Alla ni som har blivit döpta till Kristus har blivit iklädda Kristus.* (Gal. 3:27) Kristi rättfärdighet blir vår, och synden lagd på honom. Med detta innehåll är dopet inte bara en fin ceremoni med vatten, utan ett kraftfullt nådemedel där Gud själv aktivt ingriper och utför ett under. Det frälsar oss från domen och skänker oss omvändelsens frukt.

Detta dop till syndernas förlåtelse gäller så hela livet ut. Det är något vi dagligen ska hämta andlig kraft och styrka från. Även efter omvändelsen bor synden kvar i våra lemmar, och vi blir aldrig helt kvitt den förrän på uppståndelsens dag. Därför krävs också den dagliga omvändelsen där den gamla syndiga människan dränks på nytt, dock inte genom ett nytt dop varje dag utan i kraft av det enda dopet och Guds verksamma ord och löfte som vi däri personligen fått ta emot. Det är en kamp mellan anden och köttet. Det händer att vi inte går segrande ur varje strid. Då ska vi be om förlåtelse och återvända till vårt dop, där Gud står redo att återupprätta oss med aldrig sinande nåd.

Också idag fortsätter Johannes Döparens ämbete och röjer vägen för Herren. Överallt där Guds ord

predikas rent och klart, och sakramenten förvaltas i enlighet med Jesu instiftelse, där finns den sanna kyrkan. Där förkunnas både lag och evangelium, och genom nådemedlen kommer Gud till oss och omvänder människor till tro på syndernas förlåtelse. Så är Johannes Döparens förkunnelse med oss idag och alla dagar.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som låtit din Son komma i världen, för att han skulle hjälpa oss mot synden och döden och ge oss evigt liv. Vi ber dig: Uppllys och led oss med din Helige Ande,

så att vi inte grips av högmod, förtvivlan eller andra synder. Hjälp oss att i ånger och tro endast se på ditt ord och löfte, så att vi får höra till dem som blir evigt saliga genom din Son Jesus Kristus. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 42, 43, 50, 48, 196, 198, 188, 259.